

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, fakss 67321049, e-pasts pasts@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

08.03.2021

Lēmums Nr. 5-02/6 par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu

Adresāts:

SIA “*Sabiedrība Mārupe*”, reģistrācijas numurs 40103045371, adrese: Mazcenu aleja 37, Jaunmārupe, Mārupes novads, LV-2166; elektroniskā adrese: info@sabiedribamarupe.lv (turpmāk – Ierosinātāja).

Ierosinātājas pilnvarotā persona: Sabiedrība ar ierobežotu atbildību “*Vides eksperti*”¹, reģistrācijas numurs 40003820612, adrese Ganību dambis 24D, Rīga, LV-1005; elektroniskā adrese: birojs@videseksperti.lv (turpmāk – Pilnvarotā persona).

Paredzētās darbības nosaukums:

Dīķu ierīkošana un derīgo izrakteņu ieguve (turpmāk – Paredzētā darbība).

Paredzētās darbības iespējamā norises vieta:

Nekustamais īpašums “*Lagūnas*” (kadastra Nr. 8076 014 0004) Mārupes novadā (turpmāk – Darbības vieta, arī Īpašums).

Īss paredzētās darbības raksturojums, faktu konstatācija un apsvērumi lēmuma satura noteikšanai:

1. Īpašuma kopējā platība ir 180,5 ha². Derīgo izrakteņu ieguvei 3,18 ha platībā Īpašuma teritorijā (dīķa izbūves rezultātā) Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālā vides pārvalde (turpmāk – Dienests) Ierosinātājai ar 2020. gada 10. septembra lēmumu “*Paredzētās darbības ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums Nr. RI20SI0073*” (turpmāk – Lēmums Nr. RI20SI0073) piemēroja ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk – IVN) procedūru. Lēmums Nr. RI20SI0073 pamatots ar savstarpējām un summārām ietekmēm ar citām derīgo izrakteņu ieguves (dīķu būvniecības rezultātā) darbībām, kas ietekmē vienu un to pašu teritoriju³. Lēmumā Nr. RI20SI0073 norādīts, ka Ierosinātājai būs nepieciešams

¹ Ierosinātāja ar 2021. gada 4. februāra Pilnvaru Nr.01-02/21 pilnvarojusi SIA “*Vides eksperti*” iesniegt un saņemt Ierosinātājas vārdā visu dokumentāciju, kā arī veikt nepieciešamās darbības, kas saistītas ar derīgo izrakteņu ieguves dīķa izbūves rezultātā nekustamajā īpašumā “*Lagūnas*” Mārupes novadā – ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru.

² Informācija atbilstoši Valsts kadastra informācija sistēmas datiem (www.kadastrs.lv).

³ Norādīts, ka plānotā dīķa tiešā tuvumā ir derīgo izrakteņu atradnes “*Lagūnas*” 1. laukums (~ 720 m attālumā) un 2. laukums (~ 200 m attālumā), katra atradnes laukuma platība apmēram 5 ha. Aptuveni 1,2 km attālumā no paredzētā dīķa atrodas atradne “*Kūdras krautuve*” 4,6 ha platībā, savukārt ~ 200 m attālumā atrodas atradne “*Gundegas*” ar platību 10,56 ha.

saņemt zemes dzīļu izmantošanas licenci saskaņā ar likuma “*Par zemes dzīlēm*” 11. viens *prim* panta nosacījumiem, jo viena vai vairāku virszemes ūdensobjektu ierīkošanas gaitā paredzēts iegūt šā likuma pielikumā minētos derīgos izrakteņus vairāk nekā 20000 kubikmetru apjomā. Tomēr turpat norādīts, ka zemes dzīļu izmantošanas licenci Dienests izsniegs tādā gadījumā, ja derīgo izrakteņu ieguve Darbības vietā būs atļautā teritorijas izmantošana.

2. 2021. gada 6. janvārī Pilnvarotā persona ar elektroniskā pasta vēstuli informēja Vides pārraudzības valsts biroju (turpmāk – Birojs), ka pēc Lēmuma Nr. RI20SI0073 pieņemšanas Ierosinātāja ir mainījusi savas darbības plānus, un Īpašumā plānotā dīķa/dīķu kopējā platība būs 30 - 50 ha⁴. Pilnvarotā persona ar 2021. gada 12. februāra iesniegumu (turpmāk – Iesniegums) ir vērsusies Birojā, piesakot IVN procedūras uzsākšanai Ierosinātājas paredzēto darbību – viena vai vairāku dīķu izveidi līdz 50 ha kopplatībā, kā rezultātā tiks veikta arī derīgo izrakteņu (smilts) ieguve. Norādīts, ka dīķa vai dīķu rakšanu un derīgā materiāla (smilts) ieguvi plānots veikt bez ūdens atsūkņēšanas. Pēc dīķa (dīķu) izbūves paredzēts veikt teritorijas labiekārtošanu (apzaļumošanu). Iesniegumā norādīts, ka Ierosinātāja ir informēta par Eiropas standarta platuma dzelzceļa līnijas “*Rail Baltica*” būvniecību un tās trases iespējamo novietojumu Īpašuma teritorijā, kā arī par autoceļa A5 “*Rīgas apvedceļš (Salaspils – Babīte)*” paplašināšanas ieceri, kas tiks ņemts vērā un vērtēts IVN procesa gaitā.
3. Likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (turpmāk – Novērtējuma likums) 4. panta pirmās daļas 1. punkts noteic, ka “*ietekmes novērtējums nepieciešams paredzētajām darbībām, kuras ir saistītas ar šā likuma 1. pielikumā minētajiem objektiem*”. Novērtējuma likuma 1. pielikuma 25. punkts noteic, ka Paredzētā darbība, kurai nepieciešams IVN, ir “*derīgo izrakteņu ieguve 25 hektāru vai lielākā platībā*”. Ierosinātājas paredzētā darbība, kas pieteikta ar Iesniegumu, atbilst Novērtējuma likuma 4. panta pirmās daļas 1. punkta un 1. pielikuma 25. punkta nosacījumiem, jo Īpašuma teritorijā paredzēta derīgo izrakteņu ieguve platībā, kas lielāka par 25 ha, tādēļ IVN tai ir nepieciešams.
4. Saskaņā ar Mārupes novada teritorijas plānojuma 2014. – 2026. gadam (turpmāk – Teritoriālais plānojums) garfisko daļu (plānotā (atļautā) izmantošana)⁵, Īpašums atrodas funkcionālajā zonā *Lauksaimniecības teritorija (L)*. Saskaņā ar Teritorijas plānojuma Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu (turpmāk – TIAN) 6.13. nodaļas 432. punktu lauksaimniecības teritorijas ir teritorijas ar vai bez apbūves, kur primārais zemes izmantošanas veids ir lauksaimnieciskā darbība, bet sekundārais – citas šajā teritorijā atļautās izmantošanas, kas saistītas ar lauksaimnieciskās darbības dažādošanu. Ministru kabineta 2013. gada 22. maija noteikumu Nr. 240 “*Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi*” 56. punkts nosaka, ka derīgo izrakteņu ieguve lauksaimniecības teritorijā var tikt noteikta kā viens no papildizmantošanas veidiem, tomēr Teritorijas plānojuma TIAN 6.13. nodaļā derīgo izrakteņu ieguve kā atļautais teritorijas izmantošanas veids zonējumā *Lauksaimniecības teritorijas (L)* nav noteikta (tāda noteikta funkcionālajā zonā *Rūpnieciskās apbūves teritorijas (R)*; TIAN 351.6. punkts). TIAN zonējumā *Lauksaimniecības teritorijas (L)* – kā viens no lauksaimnieciskās darbības (vai tās dažādošanas) atļautās izmantošanas veidiem noteikta dīķsaimniecība (TIAN 433.6. punkts). Atbilstoši Teritorijas plānojuma TIAN 224. punktam “*ja ūdenstilpes izveides gaitā tiek veikta derīgo izrakteņu ieguve, darbi ir veicami saskaņā ar valsts likumu (Zemes dzīļu likums) un normatīvo aktu prasībām*”.
5. Birojs secina, ka Ierosinātājas paredzētā darbība ir derīgo izrakteņu ieguve līdz 50 ha lielā platībā, un tās rezultātā paredzēts ierīkot ūdenskrātuvi (vai vairākas). Dīķu ierīkošana bez derīgo izrakteņu ieguves, lielākoties, nav iespējama, un arī otrādi – vietās, kur derīgie

⁴ Atbilstoši elektroniskā pasta vēstulē norādītajam Pilnvarotā persona saskaņā ar noslēgto līgumu ar Ierosinātāju ir uzsākusi darbu pie IVN.

⁵ Mārupes novada teritorijas plānojums 2014. - 2026. gadam Pieejama vietnēs <https://geolatvija.lv/geo/tapis> un <https://www.marupe.lv/lv/pasvaldiba/attistiba-un-planosana/attistibas-dokumenti> .

izrakteņi tiek iegūti zem gruntsūdens līmeņa, ieguve bez dīķa izveidošanās nav iespējama, ja vien pēc ieguves pabeigšanas tas netiek daļēji aizbērts ar pievestu materiālu (vai nepārtraukti netiek uzturēts mākslīgi pazemināts ūdens līmenis). Tādēļ pēc derīgo izrakteņu ieguves šādās vietās kā teritorijas rekultivācijas veids pārsvarā tiek noteikts ūdenstilpes izveide atbilstoši Ministru kabineta 2012. gada 21. augusta noteikumu Nr. 570 *“Derīgo izrakteņu ieguves kārtība”*, jo citi šo noteikumu 90. punkta apakšpunktos uzskaitītie rekultivācijas veidi (izmantošana lauksaimniecībā, mežsaimniecībā) nav iespējami vai ir maz varbūtīgi. Lai gan pēc derīgo izrakteņu ieguves Īpašuma teritorijā tiks izveidots dīķis (vai vairāki) un Ierosinātāja norāda, ka tās plānotā darbība ir tieši dīķa vai vairāku dīķu izveide (neprecizējot to funkciju, arī iespējamu to saistību ar lauksaimniecību), Birojs secina, ka pamata saimnieciskā darbība, turklāt ar būtisku ietekmi uz vidi, kas Īpašuma teritorijā tiks veikta ilgtermiņā, ir derīgo izrakteņu ieguve, kas Teritorijas plānojumā nav noteikta kā viens no Īpašuma plānotās (atļautās) izmantošanas veidiem.

6. Vienlaikus Novērtējuma likuma 14. viens *prim* panta piektā daļā noteikts, ka IVN pieļaujams veikt arī tādām paredzētajām darbībām, kas neatbilst teritorijas plānojumam, tai skaitā tādēļ, ka plānojums nākotnē varētu tikt mainīts.
7. Ņemot vērā minēto, kā arī vadoties no Novērtējuma likuma 15. panta otrās daļas nosacījumiem, Birojs konstatē, ka izdodams lēmums par IVN piemērošanu, vienlaikus nosakāms, ka organizējama arī sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sanāksme, un tās nepieciešamība saistīta gan ar plānotās darbības apjomu un mērogu (arī sagaidāmās ietekmes ilgumu), gan iespējamām summārām ietekmēm ar citām derīgo izrakteņu ieguves darbībām, tai skaitā no transportēšanas. Saskaņā ar Novērtējuma likuma 15. panta pirmajā daļā noteikto, *“ja ir saņemts kompetentās institūcijas lēmums, ka veicams paredzētās darbības ietekmes novērtējums, ierosinātājs vismaz vienā pašvaldības izdotajā laikrakstā vai citā vietējā laikrakstā publicē paziņojumu par paredzēto darbību un sabiedrības iespēju iesniegt rakstveida priekšlikumus par šīs darbības iespējamo ietekmi uz vidi, kā arī individuāli informē tos nekustamo īpašumu īpašniekus (valdītājus), kuru nekustamie īpašumi robežojas ar paredzētās darbības teritoriju. Ierosinātājs minēto paziņojumu ievietošanai mājaslapā internetā elektroniski iesniedz kompetentajai institūcijai un pašvaldībai, kuras administratīvajā teritorijā tiek plānota paredzētā darbība”*.
8. Novērtējuma likuma 16. panta pirmā daļa paredz, ka pēc ierosinātāja rakstveida pieprasījuma kompetentā institūcija, kas konkrētajā gadījumā ir Birojs, izstrādā un nosūta ierosinātajam programmu, kas ietver prasības attiecībā uz informācijas apjomu un detalizācijas pakāpi, kā arī ietekmes novērtējuma turpmākai veikšanai nepieciešamo pētījumu un organizatorisko pasākumu kopumu. Savukārt Ministru kabineta 2015. gada 13. janvāra noteikumu Nr. 18 *“Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību”* (turpmāk – Noteikumi Nr. 18) 29. punkts noteic, ka paredzētās darbības ierosinātājs rakstisku pieprasījumu par programmas izstrādāšanu iesniedz Birojā ne agrāk, kā pēc paziņojuma par sākotnējo apspriešanu publicēšanas atbilstoši šo noteikumu 22.1. apakšpunktam.

Izvērtētā dokumentācija:

Dienesta 2020. gada 10. septembra Lēmums Nr. RI20SI0073, Pilnvarotās personas 2021. gada 6. janvāra elektroniskā pasta vēstule ar tai pievienotiem materiāliem un 2021. gada 12. februāra Iesniegums ar tam pievienotiem materiāliem.

Lēmums:

Piemērot SIA *“Sabiedrība Mārupe”* paredzētajai darbībai – dīķu ierīkošanai un derīgo izrakteņu ieguvei nekustamajā īpašumā *“Lagūnas”*, Mārupes novadā – ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru.

Lēmuma pieņemšanas pamatojums:

Novērtējuma likuma 4. panta pirmās daļas 1. punkts, 7. pants, 14. viens *prim* panta viens *prim* pirmā un piektā daļa, 1. pielikuma “*Objekti, kuru ietekmes novērtējums ir nepieciešams*” 25. punkts.

Lēmuma apstrīdēšana:

Atbilstoši Novērtējuma likuma 14. viens *prim* panta otrajai daļai šo Biroja lēmumu var pārsūdzēt viena mēneša laikā no tā spēkā stāšanās dienas, iesniedzot sūdzību Administratīvās rajona tiesas atbilstīgajā tiesu namā (Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 189. panta pirmā daļa) pēc pieteicēja adreses (fiziskā persona — pēc deklarētās dzīvesvietas adreses, papildu adreses (Dzīvesvietas deklarēšanas likuma izpratnē) vai nekustamā īpašuma atrašanās vietas. Lēmums stājas spēkā ar brīdi, kad tas paziņots adresātam (APL 70. panta pirmā daļa).

Direktors

(paraksts*)

A. Lukšēvics

* *Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu*

Lēmums nosūtīts arī:

1. Mārupes novada pašvaldībai, *E.Adresē*;
2. Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālai vides pārvaldei, *E.Adresē*.